RAADSINFORMATIEBRIEF

VAN HET COLLEGE VAN B&W
VOOR Gemeenteraad
CC
DATUM 21 juni 2022
ONDERWERP Meicirculaire 2022

Beste heer, mevrouw,

Op 1 juni jl. is de meicirculaire 2022 verschenen. Deze circulaire informeert u in hoofdzaak over de gemeentefondsuitkeringen voor 2022 en verder, gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk.

In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2022 en verder, berekend conform de systematiek zoals deze is vastgesteld in het Coalitieakkoord en de daaruit volgende Startnota.

Als gevolg hiervan is er voor alle jaren tot en met 2025 sprake van een jaar-op-jaar opwaartse bijstelling van het accres. Ten opzichte van 2025 is er in 2026 sprake van een neerwaartse bijstelling van het accres doordat het accres vanaf 2026 is vastgezet op een plus van € 1 miljard ten opzichte van de stand bij de Miljoenennota 2022.

Verder informeert deze circulaire over de definitieve afrekening van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) over 2021. Ten opzichte van de septembercirculaire 2021 is sprake van een opwaartse bijstelling.

Op 15 maart jl. is het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag lage inkomens ingediend bij de Tweede Kamer. Met het wetsvoorstel krijgen gemeenten de bevoegdheid om dit jaar via categoriale bijzondere bijstand een eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen.

Deze circulaire bevat ook informatie over de compensatie voor de extra kosten jeugdhulp.

Daarnaast bevat deze circulaire informatie over de invoering van de nieuwe verdeling gemeentefonds per 1 januari 2023.

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de belangrijkste onderwerpen uit de meicirculaire 2022 en de financiële gevolgen van deze circulaire voor de gemeente Krimpenerwaard.
De belangrijkste onderwerpen zijn:

- Accres ontwikkeling
- Opschalingskorting
- BTW compensatiefonds (BCF)
- Eenmalige energietoeslag
- Jeugdhulp incidenteel 2023
- Herverdeeleffect herijking gemeentefonds
- Taakmutaties, integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Onderstaande tabel laat de verschillen zien van deze circulaire ten opzichte van de decembercirculaire 2021 voor onze gemeente.

Totaal x € 1.000	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Uitkering gemeentefonds in de meerjarenbegroting*	90.392	87.772	87.509	88.115	88.115
Meicirculaire 2022*	94.917	97.961	98.420	101.828	93.970
Toename	4.525	10.189	10.911	13.713	5.855

*Inclusief BCF plafond

Ten opzichte van de decembercirculaire 2021 is per saldo sprake van een voordeel voor alle gepresenteerde jaren. Echter wij wijzen u erop dat de uitkering van de meicirculaire in 2026 ten opzichte van 2025 en zelfs ook ten opzichte van 2022 daalt. Dit is uiterst zorgelijk.

Onderstaande tabel laat een uitsplitsing zien van de belangrijkste onderdelen van de bovenstaande mutaties voor de jaren 2022-2026:

Totaal x € 1.000	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Accresontwikkeling	2.776	7.289	10.196	11.801	5.084
Opschalingskorting, schrappen oploop		1.117	1.493	1.869	
BTW compensatiefonds (BCF)	-174	100	100	100	100
Eenmalige energietoeslag	1.309				
Middelen jeugdzorg		866	-2.539	-2.340	-1.613
Herverdeeleffect herijking gemeentefonds		425	1.274	2.123	2.123
Overheveling integratie uitkeringen		1.634	1.638	1.652	1.667
Overige mutaties (hoeveelheidsverschillen)	73	346	353	333	340
Taakmutaties, integratie- en decentralisatie-uitkeringen	541	46	34	-173	-179
Overheveling integratie uitkeringen		-1.634	-1.638	-1.652	-1.667
(A) Toename op basis van meicirculaire 2022	4.525	10.189	10.911	13.713	5.855
Eenmalige energietoeslag	-1.309	-	-	-	-
Lasten stijgingen (loon- en prijsbijstellingen)	-1.400	-4.300	-4.300	-4.300	-4.300
Taakmutaties, integratie- en decentralisatie-uitkeringen	-432	-70	-70	136	139
(B) Lastenramingen	**-3.141**	**-4.370**	**-4.370**	**-4.164**	**-4.161**
(A-B) Toename na verwerking lasten	1.384	5.819	6.541	9.549	1.694

De bovenstaande tabel is opgebouwd uit twee onderdelen. Onderdeel A is de berekening van de algemene uitkering voor de gemeente Krimpenerwaard. Onderdeel B gaat over de lasten die we als gemeente Krimpenerwaard zelf naar eigen inschatting ramen.

Ten opzichte van de decembercirculaire 2021 is per saldo sprake van een voordeel. Een deel is vrij te besteden en een deel wordt ontvangen voor de compensatie van specifieke uitgaven, zoals de bijdrage eenmalige energietoeslag. Tegenover de extra inkomsten die wij ontvangen, staan ook indicatieve lasten zoals bijvoorbeeld de uitgaven als gevolg van de loon- en prijs ontwikkelingen. Hieronder volgt een uitleg over de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de decembercirculaire 2021.

Accresontwikkeling

De accressen zijn ten opzichte van de septembercirculaire/decembercirculaire 2021 flink gestegen. Dit ligt ten eerste aan een hogere bijstelling voor de ontwikkeling van de lonen en prijzen (LPO) op basis van het Centraal Economisch Plan.

De accressen zijn hoger dan eerder gemeld in de Maartbrief 2022 en bijgesteld op basis van de Voorjaarsnota 2022. In de jaren 2022 tot en met 2025 zijn de hogere accressen het gevolg van extra rijksuitgaven voor vennootschapsbelasting (Vpb), koppeling AOW aan stapsgewijze verhoging wettelijk minimumloon (WML), inkomensbelasting Box 3 en defensie-uitgaven. Ook is het accres opwaarts bijgesteld als gevolg van een hogere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen.

In de Startnota heeft het kabinet aangegeven dat het accres voor 2026 niet is berekend, maar vastgezet. Hiermee vervalt de koppeling aan de rijksuitgaven. Er vindt wel een bijstelling plaats als gevolg van de jaarlijkse loon- en prijsbijstelling. Daarnaast vervalt het schrappen van de opschalingskorting en wordt het restant van deze korting als nog geëffectueerd, waardoor er een sterke daling is te zien ten opzichte van 2025.

De stijgende accressen worden voor een groot deel veroorzaakt door stijging van de lonen en prijzen in de Rijksbegroting. Deze loon- en prijsontwikkeling geldt uiteraard ook voor onze gemeentelijke begroting. Vanaf 2022 wordt de stelpost lonen en prijzen hierop bijgesteld. Dit heeft een nadelig effect van € 1,4 miljoen in 2022 oplopend tot € 4,3 miljoen in 2026.

Opschalingskorting, schrappen oploop
De oploop van de opschalingskorting is geschrapt voor de duur van de kabinetsperiode. Het betreft een reeks die oploopt van € 1,1 miljoen in 2023 naar € 1,9 miljoen in 2025.

BCF (btw compensatiefonds)
De afrekening 2021 heeft een nadelig effect in 2022 van € 174.000 incidenteel. In deze circulaire is een advies opgenomen dat de raming BCF maximaal gelijk mag zijn aan de totale uitgaveplafond 2021 (€ 600.000) Aangezien in de begroting 2023 € 500.000 structureel is opgenomen, heeft dit vanaf 2023 een voordelig effect van ca. € 100.000.

Eenmalige energietoeslag
Op 15 maart jl. is het wetsvoorstel eenmalige energietoeslag lage inkomens (voorstel van wet houdende wijziging van de Participatiewet in verband met het eenmalig categoriaal verstrekken van een energietoeslag aan huishoudens met een laag inkomen) ingediend bij de Tweede Kamer. Met het wetsvoorstel krijgen gemeenten de bevoegdheid om dit jaar via categoriale bijzondere bijstand een eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. Dit bedrag is budgettair neutraal verwerkt.

Jeugdhulp incidenteel
In deze circulaire is de definitieve verdeling van € 1.445 miljoen voor het jaar 2023 ter Compensatie van de tekorten in de jeugdzorg verwerkt. Het kabinet gaat de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set van kostenbesparende maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Bij het afsluiten van de Hervormingsagenda zal het kabinet ook besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld worden. Het advies van de Arbitragecommissie c.q. de Commissie van Wijzen vormt het uitgangspunt.

Voor de jaren 2023 tot en met 2026 hadden het Rijk, de VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO) aanvankelijk afgesproken dat de gemeenten een stelpost mochten opnemen in de begroting van nog te ontvangen middelen. De netto-reeks van de Arbitragecommissie vormde daarvoor het uitgangspunt.

Vanuit behoedzaamheid gold hiervoor een maximum van 75% omdat de resultaten uit de Hervormingsagenda kunnen leiden tot een lagere netto-reeks. De compensatie 2023 is in de meicirculaire 2022 echter volledig gegeven, dus 100%. De vraag is of voor de jaren 2024 en volgende nog steeds een afslag van 25% geldt.

Op dit moment is het niet duidelijk of gemeente nog steeds de stelpost mogen hanteren. Om deze reden hebben we vanaf 2024 de stelpost gecorrigeerd.

Herverdeeleffect herijking gemeentefonds
Hoofddoel voor een nieuw verdeelstelsel was om dat eenvoudig en uitlegbaar te maken en dat beter aansluit bij de noodzakelijke kosten die gemeenten maken (dat was vooral nodig in het sociaal domein). De indeling van de clusters is logischer en globaler gemaakt en het aantal maatstaven is gehalveerd.

Op 6 april jl. zijn de Tweede Kamer en gemeenten door de fondsbeheerders geïnformeerd over een nieuwe verdeling van de algemene uitkering met ingang van 1 januari 2023.

In de meicirculaire 2022 is het nieuwe verdeelmodel van 2019 geactualiseerd naar de stand van 1 januari 2023. Deze actualisatie betreft de volgende onderdelen:
1. De standen van de gebruikte verdeelmaatstaven zijn geactualiseerd.
2. Alle budgetontwikkelingen die in de periode 2020 tot en met 2022 hebben plaatsgevonden zijn volgens de nieuwe verdeling verwerkt, ook de mutaties uit de meicirculaire 2022 die betrekking hebben op het uitkeringsjaar 2022.
3. Een actuelere gemeentelijke indeling (2022).

Ingroeipad
Het ingroeipad, waarmee de gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien, wordt beperkt tot 3 jaar. Het maximale positieve effect (Krimpenerwaard positief) is in 2023 € 7,50 per inwoner en in 2024 en 2025 € 15 per inwoner. Het maximale positieve of negatieve effect in 2025 bedraagt hierdoor € 37,50 per inwoner.

Overheveling integratie uitkeringen
De budgetten voor Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding (excl. beschut werk), beide onderdeel van de integratie-uitkering Participatie, integratie uitkering inburgering en de integratie uitkering Voogdij/18+ worden overgeheveld naar de algemene uitkering. Dit in het kader van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2023.

Overige mutaties (hoeveelheidsverschillen)
De basisgegevens van veel maatstaven zijn geactualiseerd. Denk aan huishoudens en uitkeringsontvangers. Daarnaast zijn de OZB-maatstaven opwaarts bijgesteld.

Taakmutaties, integratie- en decentralisatie-uitkeringen
In 2022 en de daarop volgende jaren vinden er nog verschillende stortingen en uitnames plaats uit het gemeentefonds. Een groot deel van deze mutaties is klein van omvang en wordt niet genoemd. Conform ons eigen financieel beleid van de afgelopen jaren ramen wij tegenover specifieke taakmutaties, integratie- en decentralisatie uitkeringen ook de daarbij behorende lasten. Derhalve hebben deze mutaties een budgettair neutraal effect. De belangrijkste mutaties zijn:

- ***Eigen bijdrage huishoudelijke hulp € -206.000 vanaf 2025***
  In het Coalitieakkoord is opgenomen dat dit kabinet werkt aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wmo. De komende periode wordt deze maatregel met cliënten, gemeenten en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) uitgewerkt. De maatregel vraagt een wetswijziging en vergt een aanzienlijke implementatietijd waardoor de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 januari 2025 is gesteld. De aanpassing dient vanaf 2025 te leiden tot een taakstellende besparing. De algemene uitkering wordt vanaf 2025 verlaagd.
- ***Uitvoeringskosten klimaatakkoord € 356.000 in 2022***
  Voor de uitvoeringskosten voor het klimaatakkoord wordt in 2022 een bedrag beschikbaar gesteld aan gemeenten. Er vinden nog gesprekken plaats tussen onder andere VNG, IPO en het Rijk over de resterende middelen die in het Coalitieakkoord zijn gereserveerd voor de uitvoeringskosten van medeoverheden voor het klimaatakkoord en aanvullend klimaatbeleid.
- ***Extra capaciteit BOA's € 39.000 vanaf 2022***
  Voor de capaciteit van BOA's in de openbare ruimte wordt € 13 miljoen via een decentralisatie-uitkering beschikbaar gesteld aan gemeenten. Als verdeelsleutel wordt een standaard basisbedrag en een variabel aanvullend bedrag op basis van inwonertal gehanteerd.

Integratie uitkering sociaal domein
In de meicirculaire 2018 is met ingang van uitkeringsjaar 2019 een groot deel van de integratie-uitkering sociaal domein overgeheveld naar de algemene uitkering. Zoals aangekondigd in de meicirculaire 2021 wordt het budget Voogdij/18+ en de onderdelen Nieuw Wajong en Nieuw begeleiding (excl. Beschut werk) vanuit de integratie-uitkering participatie in het kader van de nieuwe verdeling per 1 januari 2023 ook overgeheveld naar de algemene uitkering.

Voor de deeltaak participatie heeft nog geen overheveling plaatsgevonden naar de algemene uitkering. Daar wordt jaarlijks in de meicirculaire compensatie ontvangen voor loon- en prijsbijstelling (LPO) en volume. Daarnaast vindt er op dit onderdeel actualisatie plaats.

Aandachtspunten

Financieringssystematiek medeoverheden
Met de koepels wordt in een gezamenlijk proces met een onafhankelijk begeleider gewerkt om te komen tot een nieuwe financieringssystematiek voor 2026 en verder. Daarbij wordt ook gekeken naar de zorg die gemeenten en provincies ervaren over hun financiën in 2026 en verder. De opdracht is om te komen tot een analyse van de financiële gevolgen van het Coalitieakkoord voor gemeenten en provincies. Daarnaast zal naar oplossingen gezocht worden voor de korte en lange termijn. De Tweede Kamer zal voor de zomer worden geïnformeerd over de uitkomst en de vervolgstappen.

Omgevingswet/Wet kwaliteitsborging bouwen
Vanuit het gemeentefonds draagt het Rijk bij aan de transitiekosten die gemeenten hebben gemaakt in aanloop naar de invoering van de Omgevingswet. Voorwaarde hierbij is dat er een stelselevaluatie volgt waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten opnieuw in kaart worden gebracht. En voor de noodzakelijke voorbereidingen die de gemeenten nog moeten treffen tot de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), ontvangen gemeenten in 2022 een bijdrage. Verwerking vindt plaats in de septembercirculaire 2022.

Begroting 2022
Indien bij het saldo van de Nota kaders 2023 (indien deze onverkort vastgesteld wordt) het saldo van de meicirculaire 2022 wordt opgeteld, ziet het financiële beeld er als volgt uit:

Totaal x € 1.000	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Saldo begroting	301	-3.535	-3.814	-3.252	-2.873
Mutaties meicirculaire 2022	1.384	5.819	6.541	9.549	1.694
Mutaties begroting	1.685	2.284	2.727	6.297	-1.179

Er is per saldo sprake van een voordelig effect waarbij we al rekening houden met een indicatie voor lonen en prijzen, maar we hebben op dit moment te maken met zeer ongebruikelijke inflatiecijfers waardoor we rekening moeten houden met mogelijk hogere loon- en prijsstijgingen. Eventuele actualisatie & indexeren van gemeenschappelijke regelingen en MJOP gebouwen zijn hierin nog niet meegenomen. Ook gezien de daling ten opzichte van 2025 door het terugvallen van het accres naar een structureel niveau in 2026 is het belangrijk dat we voorzichtig omgaan met deze middelen.

De meicirculaire heeft in meerjarenperspectief een aantal wijzigingen tot gevolg. Deze wijzigingen hebben een positief effect voor onze begrotingspositie tot gevolg. De financiële consequenties 2022 worden verwerkt in de 2e tussentijdse rapportage 2022 en de meerjarige gevolgen betrekken we bij het opstellen de begroting 2023.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Bijlage
Meicirculaire 2022

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Krimpenerwaard,

de secretaris,	de burgemeester,
J. Hennip	P. Bouvy-Koene